

Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma 2023–2024

Päiväkodin nimi: Haapalehdon päiväkoti

Päiväkodin johtajan nimi: Virpi Mikkonen

Lukuvuosisuunnitelma on käsitelty henkilökunnan kanssa: 2/10/2023

Miten tiedotamme suunnitelmasta huoltajille? Toimitamme suunnitelman nähtäväksi eVakan kautta.

Päivittäinen esiopetusaika on: klo 9–13

1. Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa

Mitä laaja-alaista osaamisaluetta painotamme lukuvuonna 2023–2024 (1–2 osaamisaluetta)?

- Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
- Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Esiopetusryhmässämme Pöllönpesässä on tänä vuonna 21 esiopetusikäistä lasta. Painotamme toiminnassamme vuorovaikutustaitoja sekä kykyä ilmaista itseä ja ymmärtää muita, sillä tällä on suuri merkitys lapsen toimintakyvylle ja hyvinvoinnille kulttuurisesti monimuotoisessa maailmassa. Harjoittelemmekin monipuolisesti kuuntelemisen taitoa sekä eri näkemysten tunnistamista ja ymmärtämistä.

Harjoittelemmekin ja opettelemme kehotunne- ja turvataitoja sekä tuemme päivittäin eskarin arjessa lasten psyykkistä kasvua ja kehitystä, kuten itsensä hyväksymistä, taitoa tunnistaa ja ilmaista tunteita sekä yhdessä olemista toisten kanssa. Kohtaamme jokaisen lapsen arvostavasti ja ohjaamme heitä ystävällisyyteen ja hyviin tapoihin.

Tutustumme lasten kanssa lähiympäristöön ja sen kulttuuriseen monimuotoisuuteen. Teemme retkiä lähiympäristöön. Ohjaamme lapsia arvostamaan oman ja toisten perheiden perinteitä ja tapoja. Tutustumme esiopetusvuoden aikana eri kieliin, jotta lapsi saa kokemuksia erilaisista kielistä ennen kouluun siirtymistä ja kielivalintojen tekemistä. Tavoitteenamme on luoda turvallinen ja hyväksyvä, kokeilemisen ja erehtymisenkin salliva ilmapiiri sekä lapsille että aikuisille. Autamme lapsia ymmärtämään, miten jokainen voi omalta osaltaan vaikuttaa hyvän yhteishengen ylläpitämiseen.

Yhtenä toimintamme painopistealueena on lisäksi STEAM-pedagogiikka ja sen toteuttaminen omassa yksikössä sekä yhteistyössä koulujen kanssa. STEAM-projekteissa lapset oppivat mm. ryhmätyötaitoja, päätöksentekoa, oman mielipiteen ilmaisua, laaja-alaisesti eri oppimiskokonaisuuksien yhdistämistä, luovuutta sekä ongelmanratkaisutaitoja.

Haapalehdon päiväkodin yhteisiä painopistealueita ovat STEAM-toiminnan kehittäminen, tunne- ja vuorovaikutustaidot sekä Puoli päivää pihalla eli ulkopedagogiikan kehittäminen.

2. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo esiopetuksessa

Mitkä ovat päiväkodin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman vuosittaiset tarkennukset ja kehittämistoimenpiteet?

Haapalehdon päiväkodin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman kehittämiskohteina ovat:

Toimintaympäristön muokkaaminen yhdessä lasten kanssa

- Lapset osalliseksi toimintaympäristön muokkaamisessa ryhmissä (huomioidaan lasten mielipiteet ja osallisuus toimintaympäristöjen muokkaamisessa, pedagogiikan lisääminen pihalle, metsään ja lähiympäristöön)
- STEAM-toiminnan lisääminen kaikenikäisille lapsille tasa-arvoiset oppimismahdollisuudet huomioiden

Ryhmiä välisen yhteistyön lisääminen ja toimintakulttuurin yhtenäistäminen

- Opettajille yhteistä suunnittelu-aikaa (pienien opettajat, isojen opettajat, eskariopettajat)

Päiväkodin arvojen auki puhuminen arjessa

- Päiväkodin toimintasuunnitelman yhteydessä arvojen sopiminen yhdessä työyhteisön kanssa

3. Oppimisympäristö ja työtavat

Mitkä ovat esiopetuksen oppimisympäristöjen kehittämisen painopisteet? Miten huomioimme lasten erilaiset tavat toimia ja oppia?

Otamme mahdollisuuksien mukaan lasten mielipiteitä, ideoita ja toiveita huomioon oppimisympäristön rakentamisessa. Tiloja muunnellaan lapsiryhmän tarpeen mukaan,

jotta monipuolista tekemistä löytyy kaikille. Ryhmän käytössä on kaksi työskentelytilaa sekä pieni leikki- ja leikkimateriaalitala eteisen yhteydessä. Ruokailemme erillisessä ruokalassa. Tilat mukautuvat ja muokkautuvat toiminnan ja tarpeen mukaan. Toiminnan porrastamisella pienryhmittäin sekä mm. naapuriryhmän tilojen hyödyntämisellä heidän ollessaan retkellä pyrimme luomaan työskentelyrauhaa kaikille. Itsenäiseen työskentelyyn ja leikkiin tarvittavaa välineistöä on lasten saatavilla. Vaihtelemme leluja ja tarvikkeita myös eri ryhmien välillä tuodaksemme vaihtelua tarjolla oleviin toimintoihin. Meillä on käytössä sekä touch-näyttö että videotykki, jotka mahdollistavat sähköisen aineiston käytön opetuksessa. Myös iPadit ovat aktiivisessa käytössä. Panostamme oppimisessa erityisesti toiminnallisuuteen. Hyödynnämme ympärillä olevaa luontoa ja urheilukenttää oppimisympäristöinä. Teemme yhteistyötä myös mm. kirjaston kanssa ja suoritamme vuoden aikana Lukuhöperödiplomin.

4. Lasten osallisuus

Miten mahdollistamme lasten osallistumisen esiopetuksen toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin?

Kyselemme, kuuntelemme ja havainnoimme lasten ajatuksia, ideoita ja mielenkiinnonkohteita jatkuvasti ja otamme ne huomioon toimintaa suunnitellessamme. Lisäksi meillä toimii eskariparlamentti, johon jokainen eskarilainen pääsee vuorollaan osallistumaan. Eskariparlamentissa on 4–5 edustajaa kerrallaan ja he pääsevät suunnittelemaan, toteuttamaan ja arvioimaan yhteistä toimintaa ja mm. erilaisia yhteisiä tapahtumia. Eskariparlamentin kokouksissa pidetään pöytäkirjaa, jonka osallistujat allekirjoittavat. Pöytäkirja on kaikkien nähtävillä ja se julkaistaan myös vanhemmille eVakan kautta.

5. Yhteistyö huoltajien kanssa

Miten mahdollistamme huoltajien osallistumisen esiopetuksen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin?

Huoltajille on pidetty vanhempainilta esiopetusvuoden alussa. Siellä heiltä kerättiin palautetta toiminnastamme sekä toiveita ja ideoita toiminnan suunnittelun pohjaksi. Lisäksi huoltajille on tarjottu mahdollisuus osallistua toiminnan toteuttamiseen esimerkiksi oman työn, harrastuksen tai mielenkiinnonkohteen esittelyn muodossa. Huoltajilta on toivottu avointa ja rehellistä yhteydenpitoa matalalla kynnyksellä mistä tahansa asioista. Tuonti- ja hakutilanteissa otamme mielellämme vastaan palautetta ja toiveita toiminnan kehittämiseksi. Kuuntelemme ja tuemme vanhempia kasvatustyössä

ja jaamme päivittäin tuonti- ja hakutilanteissa tietoa siitä, mitä lapsi on milloinkin harjoitellut. Kannustamme myös eskareita kertomaan hakutilanteissa itse päivästä.

Syksyn alussa lapselle tehdään lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma, jossa pidämme tärkeänä lapsen ja huoltajien osallisuutta osana toimivaa yhteistyötä tulevaa toimintakautta ajatellen. Keväällä pidämme arviointikeskustelut oppimissuunnitelmien pohjalta kuluneen toimintavuoden tavoitteiden toteutumisesta sekä lapsen kasvusta, kehityksestä ja kouluun siirtymisestä

6. Kaksikielinen esiopetus

Miten toteutamme kielitietoista opetusta esiopetuksessa? Mitkä ovat kielitietoisien opetuksen ja toiminnan tavoitteet ja sisällöt sekä oppimisympäristöjen järjestelyt? Millaista yhteistyötä tehdään huoltajien ja muiden toimijoiden kanssa?

Tänä lukuvuonna ryhmässämme on yksi venäjänkielinen lapsi, joka saa oman äidinkielen opetusta joka toinen viikko. Lasten kodeissa puhutaan suomen lisäksi ruotsia, turkkia ja venäjää. Aiemmin tehdyn kielirepun perusteella suomen kielen lisäopetusta ei ole tarpeen järjestää. Leops-keskusteluihin voidaan tarvittaessa pyytää mukaan tulkki.

7. Kasvun ja oppimisen tuki

Lapsen kasvun ja oppimisen tuki suunnitellaan ja järjestetään inklusiivisesti osana lapsen arkea ja päivittäistä esiopetusta yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Kuvatkaa miten suunnitelmallinen ja tavoitteellinen tuen järjestämisen kokonaisuus toteutuu esiopetuksessa sekä ohjauksen ja opiskeluhuollon palveluissa?

Miten edistämme henkilöstön osaamista ja sitoutumista kolmiportaisen tuen ja opiskeluhuollon toteuttamiseen esiopetuksessa?

Miten kehitämme toimintakulttuuria ja yhteistyökäytänteitä kasvun ja oppimisen tuen järjestämisen näkökulma huomioiden?

Lasten asioista keskustellaan tiimipalavereissa, joihin myös varhaiserityisopettaja osallistuu tarvittaessa. Mietimme yhdessä, miten tarvittava tuki toteutetaan, ja jaamme välttämättömän tiedon myös muulle henkilöstölle. Pyrimme suunnittelemaan ryhmän toiminnan siten, että se palvelee mahdollisimman hyvin kaikkien ryhmän lasten

tarpeita. Jokaisella lapsella on oikeus tukitoimiin jokapäiväisessä arjessa. Kuvatuki on ryhmässämme päivittäisessä käytössä.

Jokaiselle lapselle laaditaan lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma. Tarvittaessa tehdään pedagoginen arvio tai selvitys, jos pohditaan tarvetta tehostettuun tai erityiseen tukeen. Tällöin lapselle suunnitellaan tarvittavat tukitoimet yhdessä kussakin tilanteessa tarvittavien asiantuntijoiden/yhteistyökumppaneiden kanssa. Teemme tiivistä yhteistyötä varhaiserityisopettajan sekä tarvittaessa toiminta- ja puheterapeuttien kanssa. Myös lapset puheeksi -keskustelua tarjotaan tarvittaessa.

Teemme oppilashuollon palveluita tutuksi huoltajille yhteistyössä koulukuraattorin kanssa. Osallistumme koulutuksiin ja huolehdimme osaamisemme kehittämisestä tuen tarpeiden havaitsemiseksi ja tukitoimien toteuttamiseksi. Käymme tiimissä jatkuvasti keskustelua yhteisistä työn tekemisen taustalla vaikuttavista arvoistamme.

Alueella toimii seuraavat verkostot:

Esi- ja alkuopetuksen yhteistyöverkosto

Reimari (SIKU-HYVE-yhteistyön työrukkanen + kolmas sektori) kokoontuu neljä kertaa vuodessa

Myllärit

Verkostoyhteistyötapaaminen alueen koulujen, kirjaston, hyvinvointikeskuksen, päiväkotien sekä kolmannen sektorin toimijoiden kesken järjestetään syksyisin ja keväisin.

8. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö

Esi- ja alkuopetuksen lähiyhteistyön tavoitteena on, että yhdessä suunnitellaan ja järjestetään opetussuunnitelmien mukaisia yhteistoiminnallisia oppimiskokonaisuuksia lukuvuoden aikana.

Tavoitteena on yhdessä tekeminen ja yhteisen toimintakulttuurin kehittäminen. Kuvatkaa lähiyhteistyön toimintamallianne: pedagoginen näkemys ja arvopohja, yhtenäinen toimintakulttuuri, pedagogiset työtavat ja oppimisympäristöt, asiantuntijuuden ja osaamisen jakaminen sekä arviointi.

Suunniteltu yhteistyö kirjataan ja arvioidaan 5–8-vuotiaiden pedagogiseen suunnitelmaan yhteisen suunnittelukokouksen aikana ja jälkeen.

Alueella toimii esi- ja alkuopetuksen verkosto, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Haapalehdon esiopetuksen lähiyhteistyökumppaneita ovat Myllyojan ja Hintan koulut, joiden kanssa teemme yhteistyösuunnitelman syksyisin ja keväisin. Yhteistyötä tehdään lisäksi STEAM-verkostossa.

Tänä vuonna toteutamme yhteistyötä siten, että puoli ryhmää toimii yhdessä Myllyojan koulun kanssa ja puoli ryhmää Hintan koulun kanssa. Lapset jaetaan ryhmiin sen mukaan, kumpaan kouluun he ovat siirtymässä ensi syksynä.

Myllyojan koulun kanssa olemme sopineet yhteistyön toteuttamisesta noin kerran kuukaudessa. Yhteistyön suunnittelua ja dokumentointia varten on perustettu oma Teams-ryhmä. Syyslukukaudella STEAM-yhteistyömme teemana on valo ja kevätlukukaudella vesi. Suunnittelemme toiminnan siten, että sekä koulun että esiopetuksen henkilökunta osallistuu toteutukseen. Suunnittelussa otetaan huomioon sekä eskareiden että koululaisten toiveita.

Pedagoginen näkemys ja arvopohja: Yhdenvertaisuus, tasa-arvoisuus, yhteisöllisyys. Lapsen ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen. Esi- ja alkuopetuksen tuntemus (kunnioitamme toistemme töitä). Oppiminen ja osallisuus. Lasta osallistetaan ja kuunnellaan. Aikuiset tekevät raamit (ops ohjaa), lasten kanssa yhdessä suunnitellaan.

Yhtenäinen toimintakulttuuri: Teemme yhteistyötä sitoutuneesti, vastavuoroisesti ja aktiivisesti. Yhteistyö on suunnitelmallista ja tavoitteena on turvallisuuden tunteen vahvistaminen sekä yhteistyön kynnyksen madaltaminen. Käymme yhteistä avointa keskustelua ja keräämme lapsilta palautetta ja arviointia toiminnan toteutuksesta.

Pedagogiset työtavat ja oppimisympäristöt: Piha, metsä, liikuntasali, tyhjät tilat, urheilukenttä. Vuorottelu ja pienryhmiä. Pajatyöskentelyä. Yhteistyö STEAM-projektin ympärille. Toiminnallista, yhteisiä projekteja. Yhteistyötä tunne- ja turvataitojen ympärille.

Asiantuntijuuden ja osaamisen jakaminen: Yhteinen Teams, johon jaetaan tietoa, materiaalia, suunnitelmia ja käydään keskusteluita. Vierailut puolin ja toisin. Tullaan tutuksi.

Arviointi: Vuosikello. Sitoutuneisuus. Arviointia yksittäisen yhteistyön jälkeen. Arviointi keväällä lukuvuodesta. Lapsilta ajatuksia ja arviointia.

Hintan koulun kanssa tarkempi yhteistyösuunnitelma laaditaan aloituspalaverissa lokakuun alussa.

Pedagoginen näkemys ja arvopohja:

- Lapsilähtöisyys ja yksilöllinen opinpolku
- Uusien haasteiden kohtaaminen ennakkoluulottomasti
- Oppimisen ilon säilyttäminen
- Ylöspäin eriyttämisen mahdollistaminen ja lahjakkaiden huomiointi
- Kaiken perustana asiakirjat, jotka ohjaavat toimintaa

Yhtenäinen toimintakulttuuri:

- Yhteinen suunnittelu-aika, tarpeeksi aikaa suunnittelulle
- Vaatii budjetointia suunnitteluajalle
- Vaatii esihenkilöiden tuen
- Kaikkien yhteistyöhön osallistuvien sitoutuminen
- Toimintatavat voivat olla yhtenäiset vaikka koulun puolella toiminta tavoitteellisempaa

Pedagogiset työtavat ja oppimisympäristöt:

- STEAM
- Toiminnallinen työskentely
- Eri oppimisympäristöjen hyödyntäminen monipuolisesti
- Digitaaliset oppimisympäristöt
- VSOP-mallin jatkuvuus peruskoulun ajan

Asiantuntijuuden ja osaamisen jakaminen:

- Yhteistyö ja konsultointi matalalla kynnyksellä
- Yhdenmukaiset opetussuunnitelmat ja asiakirjat

Arviointi:

- Kaksi suunnittelupäivää lukuvuodessa: syksyllä suunnittelua ja keväällä arviointia.

9. Arviointi

Esiopetuksen toteutumisen arviointia, näkökulmana lapset, huoltajat, henkilöstö, muut yhteistyötahot.

Miten esi- ja alkuopetuksen lähiyhteistyö toteutui edellisellä kaudella?

Toimintaa arvioidaan jatkuvasti viikoittaisissa tiimipalavereissa. Lapsilta kysytään säännöllisesti, mikä toiminnassa oli mukavaa, mikä onnistui, ja mitä olisi voinut tehdä toisin. Palautetta hyödynnetään suunnittelussa.

Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma arvioidaan keväällä lapsen ja huoltajien kanssa.

Apuna arvioinnissa hyödynnämme kuvia, erilaisia mittareita ja erilaisia itsearvioinnin menetelmiä sekä kartoituksia.

Edellisellä kaudella toteutimme esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä Hintan ja Myllyojan koulujen kanssa siten, että kaikki eskarilaiset osallistuivat molempien koulujen kanssa tehtävään yhteistyöhön. Vierailimme kouluilla erilaisissa tilaisuuksissa ja teimme yhdessä tehtäviä ja pieniä projekteja. Koululaiset vierailivat myös eskarissa. Yhteistyö oli aktiivista ja tuki lasten siirtymää esiopetuksesta kouluun.